

Predkladacia správa

Úvod

Národná správa Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) vypracovaná v zmysle Dohovoru o jadrovej bezpečnosti (ďalej len „národná správa“) sa predkladá na rokovanie vlády SR na základe úlohy B.1 Uznesenia vlády č. 366/2023 a v zmysle čl. 5 Dohovoru o jadrovej bezpečnosti (ďalej len "dohovor"), ktorý nadobudol pre SR platnosť dňa 24. októbra 1996.

Dohovor bol vypracovaný s cieľom vytvoriť zásady organizačných, technických a legislatívnych požiadaviek na zabezpečenie vysokej úrovne jadrovej bezpečnosti na celom svete. Základnou charakteristikou dohovoru je kontrolný mechanizmus plnenia dohovoru zakladajúci sa na tzv. posudzovacích zasadnutiach, na ktorých sa posudzujú národné správy zmluvných strán. V národnej správe každá zmluvná strana predkladá správu o opatreniach, ktoré prijala na realizáciu každého zo záväzkov obsiahnutých v dohovore.

Predkladaná národná správa podáva informáciu o plnení ustanovení dohovoru za obdobie od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2024.

Implementácia dohovoru

V zmysle dohovoru sa pod „jadrovým zariadením“ rozumie akákoľvek pozemná civilná jadrová elektrárňa podliehajúca zákonodarstvu SR vrátane zariadení na skladovanie, manipuláciu a spracovanie rádioaktívnych materiálov nachádzajúcich sa v tej istej lokalite a priamo súvisiacich s prevádzkou jadrovej elektrárne.

V zmysle čl. 2 dohovoru sa v SR prevádzkujú nasledovné jadrové zariadenia:

- Jadrová elektrárňa Bohunice V2 - 3. a 4. blok;
- Jadrová elektrárňa Mochovce - 1. a 2. blok;
- Jadrová elektrárňa Mochovce - 3. blok;
- Medzisklad vyhorelého paliva (MSVP) Jaslovské Bohunice;
- Finálne spracovanie kvapalných rádioaktívnych odpadov (FS KRAO) Mochovce;
- Technológie na spracovanie rádioaktívnych odpadov (TSÚ RAO) Jaslovské Bohunice;
- Integrálny sklad rádioaktívnych odpadov (IS RAO) Jaslovské Bohunice;
- Republikové úložisko rádioaktívnych odpadov (RÚ RAO) Mochovce.

Zhrnutie najvýznamnejších skutočností obsiahnutých v národnej správe

V zmysle schválenej Energetickej politiky SR sa jadrové elektrárne svojou výrobou výrazne podieľajú na pokrývaní spotreby elektrickej energie v SR. Držiteľ povolenia v súčasnosti prevádzkuje na Slovensku päť blokov s jadrovými reaktormi typu VVER 440 v lokalitách Jaslovské Bohunice a Mochovce.

Jadrové elektrárne Bohunice, bloky V2 typ VVER 440/213 boli uvedené do prevádzky v rokoch 1984 - 1985. V rámci projektu "Program modernizácie a zvyšovania bezpečnosti blokov V2" boli všetky úlohy naprojektované a realizované tak, aby bloky mohli byť prevádzkované na zvýšenom výkone a s predĺžením životnosti jadrovej elektrárne Bohunice V2 do roku 2046. V roku 2016 sa v JE Bohunice V2 vykonalo v poradí druhé periodické hodnotenie jadrovej bezpečnosti (PHJB). Jeho cieľom bolo preveriť po 10 rokoch prevádzky od predchádzajúceho PHJB, všetky definované oblasti hodnotenia z hľadiska plnenia požiadaviek jadrovej bezpečnosti v rozsahu danom legislatívou a medzinárodnými požiadavkami.

V lokalite Mochovce sú štyri reaktory typu VVER 440/213. Dva boli uvedené do prevádzky v rokoch 1998 a 1999. Cieľom programu zvyšovania bezpečnosti zavádzaním bezpečnostných opatrení doporučených medzinárodnými misiami bolo dosiahnuť takú úroveň bezpečnosti, ktorá spĺňa požiadavky Úradu jadrového dozoru SR a požiadavky obsiahnuté

v príslušných dokumentoch Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu. Posledné PHJB v JE Mochovce 1,2 bolo vykonané v roku 2017. 3. blok JE Mochovce je po získaní povolenia na uvádzanie do prevádzky a prevádzku vo fáze skúšobnej prevádzky a 4. blok vo fáze výstavby.

Medzisklad vyhoretého paliva (MSVP) bol uvedený do prevádzky v r. 1986 v lokalite Jaslovské Bohunice. V roku 2018 bolo vykonané v súlade s platnou legislatívou opakované PHJB po uplynutí 10 rokov prevádzky MSVP. V roku 2021 po vydaní rozhodnutia Úradu jadrového dozoru SR č. 76/2021 bola povolená stavba „Dobudovanie skladovacích kapacít VJP“. V roku 2024 bolo vydané povolenie na prevádzku suchej časti medziskladu.

Objekt Finálne spracovanie kvapalných rádioaktívnych odpadov (FS KRAO) sa nachádza v lokalite Mochovce. Povolenie na prevádzku bolo vydané Úradom jadrového dozoru SR rozhodnutím č. 329/2007. Služi na spracovanie a úpravu kvapalných rádioaktívnych odpadov, niektorých druhov pevných rádioaktívnych odpadov z prevádzky blokov JE Mochovce a na úpravu spracovaných pevných rádioaktívnych odpadov z iných jadrových zariadení. Z vykonaného PHJB jadrového zariadenia FS KRAO v roku 2015 vyplýva, že neboli zistené závažné nedostatky a všetky nápravné opatrenia boli v stanovených termínoch zrealizované.

Jadrové zariadenie Technológie na spracovanie a úpravu rádioaktívnych odpadov (TSÚ RAO) v lokalite Jaslovské Bohunice slúži na spracovanie a úpravu kvapalných a pevných rádioaktívnych odpadov z vyradovania, z prevádzky jadrových elektrární a inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov. Opakované PHJB bolo vykonané ku vzťahnému termínu 22. 01. 2019.

Integrálny sklad rádioaktívnych odpadov (IS RAO) Jaslovské Bohunice slúži pre uskladnenie pevných a spevnených RAO. Do prevádzky bol uvedený vo februári 2018. Prvé PHJB IS RAO bude vykonané po uplynutí 8 rokoch prevádzky, t. j. v roku 2025.

Republikové úložisko rádioaktívnych odpadov (RÚ RAO) Mochovce slúži pre uloženie pevných a spevnených nízko a veľmi nízko aktívnych rádioaktívnych odpadov. Do prevádzky bol uvedený v roku 2001. Opakované PHJB bolo vykonané ku vzťahnému termínu 14. 9. 2019.

Štátny dozor nad jadrovou bezpečnosťou jadrových zariadení vykonáva Úrad jadrového dozoru SR. Štátny dozor nad zabezpečením radiačnej ochrany v jadrových zariadeniach vykonáva Úrad verejného zdravotníctva SR. Dozor nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci vrátane bezpečnosti technických zariadení vykonáva inšpektorát práce Nitra.

Záverom možno konštatovať, že v sledovanom období (1. 1. 2022 - 31. 12. 2024) bola prevádzka všetkých jadrových zariadení v SR bezpečná a spoľahlivá, odporúčania z predchádzajúceho posudzovacieho zasadnutia, ktoré sa konalo v r. 2023 boli splnené, čím sa vytvorili podmienky plnenia ustanovení dohovoru.

Predkladaný materiál nemá vplyvy na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na informatizáciu spoločnosti, vplyvy na služby verejnej správy pre občana, vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe, vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Materiál má negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy.